

DE REGERING EN DE HONGERWINTER

elk schip zou zich dan een delegatie van het Zweedse Rode Kruis bevinden die toezicht zou houden op de distributie. De Zweedse regering deed die stap op of omstreeks 10 oktober – de Nederlandse zaakgelastigde te Stockholm lichtte er de Nederlandse regering op 12 oktober over in. Op 18 oktober wist het *Foreign Office* dat Eisenhower ten aanzien van de bevrijding van heel Nederland geen enkele datum had kunnen noemen (de Duitsers beheersten nog de Wester-Schelde, en Den Bosch, Tilburg en Breda waren nog niet bevrijd) – ‘*in these circumstances I have the honour*’, aldus Eden (op Churchills accord vooruitlopend) aan Michiels,

‘*to inform Your Excellency that His Majesty’s Government are prepared to give a safe conduct for a Swedish ship to proceed to Amsterdam to carry supplies for the civil population, provided the German Government also give such a safe conduct. Before the safe conduct can be given the conditions enumerated below, which are designed to ensure the ship’s safety, must be fulfilled:*

A. It will be necessary for His Majesty’s Government to be informed regarding

(1) The name of the ship in question, with a full description.

(2) The route to be followed.

(3) The port of departure and port of destination, to be notified at least four days in advance of her sailing.

B. The ship must be marked in the manner customary for an operation of this nature and fully illuminated at night . . .

C. The ship must broadcast her position whilst at sea every three hours . . .

D. Arrangements must be made by the Swedish Government for the distribution of the supplies in the Netherlands under controls similar to those in operation in other German-occupied territories.’¹

De Engelse regering leek dus haar definitieve accord te hebben gegeven. En de Duitse?

Op 19 oktober berichtte het *Auswärtige Amt* aan het *Oberkommando der Wehrmacht* dat het Zweedse verzoek was voorgelegd aan Seyss-Inquart. Deze besprak het met de *Oberbefehlshaber* van de *Heeresgruppe B*, Model, en deed vervolgens het *Auswärtige Amt* weten dat Model en hij geen bezwaar hadden tegen inwilliging, ‘unter der ausdrücklichen Bedingung’ (aldus op 1 november het *Auswärtige Amt* aan het *Oberkommando der Wehrmacht*)

‘*dass die Lieferungen in keiner Weise propagandistisch durch die Feindseite ausgewertet werden, daher kein öffentlicher Aufruf zu Sammlung. Weitere Bedingung ist, dass nur in wirklich brauchbarem Umfang Lieferungen erfolgen . . . Die Verteilung soll durch*

¹ Brief, 18 okt. 1944, van Eden aan Michiels (AOK, map ‘*Het Zwitserse relief*’).